

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра криміналістики, судової експертології та домедичної
підготовки, факультет № 1**

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

з навчальної дисципліни «Сучасні доктрини судової експертології»

**вибіркових компонент освітньо-наукової програми *третього* рівня
вищої освіти підготовки доктора філософії
081 «Право»**

Харків – 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.23 №7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 1
Протокол від 16.08.23 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.23 №7

Розглянуто на засіданні кафедри криміналістики, судової експертології та домедичної підготовки (*протокол від 3.08.23 № 8*).

Розробник:

професор кафедри криміналістики, судової експертології та домедичної підготовки, доктор юридичних наук, професор **Степанюк Р.Л.**

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри криміналістики та домедичної підготовки Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор **Чаплинський К.О.**
2. Професор кафедри кримінального процесу та організації досудового слідства факультету №1 ХНУВС, к.ю.н., доцент **Глобенко Г.І.**

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Література, сторінки	Вид контролю
	Всього	з них:						
		лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Самостійна робота		
Семестр № 3								
Тема № 1. Доктрини судової еспертології: поняття та зміст	20	0	8			12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 14, 22	Екзам ен
Тема № 2. Теорії криміналістичної ідентифікації та діагностики	20	2	8			10	1, 3, 8, 17	
Тема № 3. Становлення та сучасний стан розвитку теорії судової експертизи	14	0	2			12	10, 21, 22	
Тема № 4. Становлення та сучасний стан експертно-криміналістичного забезпечення кримінального провадження	14	2	2			10	6, 14, 17, 22, 23	
Тема № 5. Тактичні та методологічні основи проведення судових експертиз	22	2	8			12	5, 9, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 20	
Всього за семестр № 3:	90	16	24			50	1-23	

2. Методичні вказівки до семінарських занять

Тема № 1. Доктрини судової експертології: поняття та зміст.

Семінарське заняття № 1

Навчальна мета заняття: обговорити основні підходи щодо розуміння судової експертології як науки у взаємозв'язку з наукою криміналістики та ознайомитись із основними положеннями окремих криміналістичних теорій.

Кількість годин: 2 години.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Контрольні питання

1. Загальне поняття наукової доктрини.
2. Поняття та сутність (зміст) доктрини експертології та криміналістики.
3. Функції загальної теорії криміналістики та судової експертології.
4. Правові та організаційні основи проведення судових експертиз.

Додаткові питання:

1. Судовий експерт та його відповідальність.
2. Права та обов'язки експерта при реалізації експертної діяльності.

Теми для рефератів:

1. Внесок С. М. Потапова у становлення теорії криміналістичної ідентифікації.

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розгляду контрольних питань теми.

Обговорення першого питання має включати критичний аналіз наукових підходів до визначення поняття загальної наукової доктрини судової експертології та криміналістики, розвитку загальної теорії цієї науки та наукової інтерпретації предмета криміналістики.

При відповіді на наступні питання необхідно зосередити увагу на визначенні найбільш важливих правових та організаційних проблемах проведення судових експертиз.

Заняття складається з контрольного опитування, обговорення навчальних, додаткових питань та підготовлених рефератів, під час яких у здобувачів формуються вміння здійснювати критичний аналіз наукових поглядів.

Семінарське заняття № 2

Навчальна мета заняття: ознайомитись із основними положеннями найбільш значущих окремих криміналістичних теорій.

Кількість годин: 2 години.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Контрольні питання

5. Загальне поняття судової експертизи та класифікація судових експертиз.
6. Загальне поняття судової експертизи та класифікація судових експертиз.
7. Організаційні питання призначення та проведення судових експертиз.
8. Становлення експертно-криміналістичних установ в Україні: історія та сучасність.

Додаткові питання:

1. Виникнення та розвиток науки про експертизи.
2. Загальні принципи методики криміналістичних експертних досліджень, як окрема криміналістична теорія.

Теми для рефератів:

1. Загальні принципи методики криміналістичних експертних досліджень, як окрема криміналістична теорія.

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розгляду контрольних питань теми.

При відповіді на задані питання необхідно визначити загальне поняття судової експертизи та класифікація судових експертиз. Розглянути організаційні питання призначення та проведення судових експертиз.

Відповідь на останнє питання повинна розкрити основні етапи становлення експертно-криміналістичних установ в Україні.

Заняття складається з контрольного опитування, обговорення навчальних, додаткових питань та підготовлених рефератів, під час яких у здобувачів формуються вміння здійснювати критичний аналіз наукових поглядів.

Семінарське заняття № 3

Навчальна мета заняття: на основі аналізу наукової літератури визначити генезис становлення криміналістичної теорії та криміналістичної експертизи.

Кількість годин: 2 год.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Навчальні питання:

1. Виникнення та розвиток науки про експертизи.
2. Загальні принципи методики криміналістичних експертних досліджень, як окрема криміналістична теорія.
3. Предмет та об'єкт криміналістичної експертизи.

Додаткові питання:

1. Загальні принципи методики криміналістичних експертних досліджень, як окрема криміналістична теорія.
2. Класифікація видів криміналістичної експертизи.

Теми для рефератів:

1. Ганс Грос – засновник науки криміналістики.
2. Внесок А. Бертільона в становлення криміналістичної науки

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розглядом контрольних питань теми.

При підготовці до поставлених питань здобувачам необхідно з'ясувати, що застосування криміналістичних прийомів і методів у діяльності судових і поліцейських органів розпочалося задовго до виникнення науки криміналістики.

Необхідно вивчити найбільш значущі віхи розвитку науково-технічних засобів і методів у кримінальному судочинстві (розвиток судової медицини та судової психіатрії, становлення кримінально-процесуальної науки, зародження почеркознавства, документознавства, тактики поліцейського розшуку та дізнання тощо).

Для висвітлення наступних питань необхідно вивчити порядок призначення судової експертизи з моменту, коли у слідчого виникла необхідність у застосуванні спеціальних знань.

Для підготовки до розгляду кожного питання вихідними даними є положення про родовий, видовий і конкретний предмети, об'єкт, методику судових експертиз. Кожний з них відрізняється рівнем узагальнення.

При висвітленні четвертого питання слід розглянути зміст постанови слідчого про призначення експертизи, її структурні елементи, особливості складання. Необхідно зрозуміти особливості формулювання питань у постанові про призначення експертизи, вимоги, які пред'являються до діагностичних та ідентифікаційних питань. Роз'яснюються наслідки неправильно сформульованих питань.

Заняття складається з контрольного опитування, обговорення навчальних, додаткових питань та підготовлених рефератів, під час яких у здобувачів формуються вміння критично аналізувати точки зору науковців і

формувати власне бачення певних проблем.

Семінарське заняття № 4

Навчальна мета заняття: на основі аналізу наукової літератури визначити генезис становлення науки криміналістики.

Кількість годин: 2 год.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Навчальні питання:

1. Класифікація видів криміналістичної експертизи. Виникнення нових видів криміналістичної експертизи.
2. Внутрішнє переконання судового експерта та експертні помилки.
3. Загальні положення та історичний аспект дослідження ДНК в криміналістичній діяльності.
4. Призначення та проведення судової молекулярно-генетичної експертизи.

Додаткові питання:

1. Класифікація видів криміналістичної експертизи.
2. Виникнення нових видів криміналістичної експертизи.

Теми для рефератів:

1. Загальні положення та історичний аспект дослідження ДНК в криміналістичній діяльності.

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розгляду контрольних питань теми.

Для висвітлення поставлених питань необхідно вивчити порядок призначення судової експертизи з моменту, коли у слідчого виникла необхідність у застосуванні спеціальних знань.

Для підготовки до розгляду кожного питання вихідними даними є положення про родовий, видовий і конкретний предмети, об'єкт, методику судових експертиз. Кожний з них відрізняється рівнем узагальнення.

При висвітленні завданих питань слід розглянути зміст постанови слідчого про призначення експертизи, її структурні елементи, особливості складання.

Необхідно зрозуміти особливості формулювання питань у постанові про призначення молекулярно-генетичної експертизи, вимоги, які пред'являються до діагностичних та ідентифікаційних питань. Роз'яснюються наслідки неправильно сформульованих питань та помилки при заборі матеріалів для експертного дослідження.

Заняття складається з контрольного опитування, обговорення навчальних, додаткових питань та підготовлених рефератів, під час яких у здобувачів формуються вміння здійснювати критичний аналіз наукових поглядів.

Тема № 2. Теорії криміналістичної ідентифікації та діагностики.

Семінарське заняття № 1

Навчальна мета заняття: систематизація та закріплення знань теорії криміналістичної ідентифікації та діагностики.

Кількість годин: 2 год.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Навчальні питання:

1. Основи теорії ідентифікації та діагностики. Формування теорії криміналістичної ідентифікації.
2. Теорія криміналістичної ідентифікації та язык її термінів.
3. Форми (види) криміналістичної ідентифікації. Групова (видова, родова) ідентифікація.

Додаткові питання:

1. Зразки порівняння, як носії властивостей об'єкта, що перевіряється та їх класифікація.
2. Вимоги, що пред'являються до зразків для порівняння.
3. Тактика отримання експериментальних зразків.

Теми для рефератів:

1. Історія становлення криміналістичної ідентифікації як окремої криміналістичної теорії.

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розгляду контрольних питань теми.

Під час підготовки до першого питання здобувачі повинні ознайомитись із науковими працями засновників криміналістичної ідентифікації та прослідкувати динаміку розвитку уявлень про її сутність і зміст.

При підготовці відповіді на друге питання необхідно проаналізувати сучасні концепції криміналістичної ідентифікації та засвоїти язык її термінів.

При відповіді на третє запитання здобувачам необхідно висвітлити наукові концепції щодо видів (форм) криміналістичної ідентифікації та з'ясувати питання групової (видової, родової) ідентифікації.

Заняття складається з контрольного опитування, обговорення навчальних, додаткових питань та підготовлених рефератів, під час яких у здобувачів формуються вміння здійснювати критичний аналіз наукових поглядів.

Семінарське заняття № 2

Навчальна мета заняття: систематизація та закріплення знань теорії криміналістичної ідентифікації та діагностики.

Кількість годин: 2 год.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Навчальні питання:

1. Теорія криміналістичної діагностики.
2. Зразки порівняння, як носії властивостей об'єкта, що перевіряється та їх класифікація.
3. Вимоги, що пред'являються до зразків для порівняння.
4. Тактика отримання експериментальних зразків.

Додаткові питання:

1. Проблеми визначення допустимості тактичних прийомів при отриманні експертних зразків.

Теми для рефератів:

1. Сучасний стан криміналістичної діагностики та ідентифікації.

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розгляду контрольних питань теми.

Під час підготовки до завданих питань здобувачі повинні ознайомитись із науковими працями засновників криміналістичної діагностики у співвідношенні з криміналістичною ідентифікацією та прослідкувати динаміку розвитку уявлень про її сутність і зміст.

Необхідно ще раз проаналізувати сучасні концепції криміналістичної діагностики та ідентифікації та засвоїти язык її термінів.

При відповіді на третє запитання здобувачам необхідно висвітлити проблемні питання, щодо зразків для порівняння та вивчити вимоги, що пред'являються.

Доцільно розглянути особливості тактики примусового отримання експертних зразків.

Заняття складається з контрольного опитування, обговорення навчальних, додаткових питань та підготовлених рефератів, під час яких у здобувачів формуються вміння здійснювати критичний аналіз наукових поглядів.

Семінарське заняття № 3

Навчальна мета заняття: систематизація та закріплення знань про історію становлення та сучасний стан розвитку криміналістичної техніки як розділу науки криміналістики.

Кількість годин: 2 год.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Навчальні питання:

1. Становлення криміналістичної техніки як розділу науки криміналістики
2. Проблемні питання розуміння поняття спеціальних знань та науково-технічних засобів у кримінальному провадженні
3. Правові засади використання спеціальних знань за чинним кримінальним процесуальним законодавством України.

Додаткові питання:

1. Співвідношення понять «криміналістична техніка», «техніко-криміналістичний засіб», «науково-технічний засіб».
2. Проблема застосування юридичних (правових) знань як спеціальних у кримінальному провадженні.

Теми для рефератів:

1. Історія становлення техніко-криміналістичних підрозділів в Україні.

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розгляду контрольних питань теми.

В ході підготовки до першого питання здобувачі повинні засвоїти поняття та зміст криміналістичної техніки як розділу науки криміналістики.

При підготовці на друге питання необхідно з'ясувати та критично проаналізувати основні наукові підходи щодо поняття спеціальних знань у кримінальному провадженні.

При відповіді на третє запитання здобувачі повинні розкрити правові засади та проблемні питання регламентації застосування спеціальних знань за КПК України 2012 року.

Семінарське заняття № 4

Навчальна мета заняття: систематизація та закріплення знань про історію становлення та сучасний стан розвитку криміналістичної техніки як розділу науки криміналістики.

Кількість годин: 2 год.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Навчальні питання:

1. Класифікація галузей криміналістичної техніки.
2. Теоретичні та практичні проблеми криміналістичної поліграфології.
3. Теоретичні та практичні проблеми криміналістичного зброєзнавства.
4. Теоретичні та практичні проблеми криміналістичної габітології.

Додаткові питання:

1. Виникнення нових розділів криміналістичної техніки.

2. Нетрадиційні методи у криміналістичній техніці.

Теми для рефератів:

1. Антропологічний метод А. Бертільона.

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розгляду контрольних питань теми.

В ході підготовки до першого питання здобувачі повинні засвоїти наукові підходи щодо класифікації галузей криміналістичної техніки.

При підготовці відповіді на друге питання необхідно ознайомитись із сучасними досягненнями в галузі застосування поліграфа для вирішення завдань кримінального провадження.

При відповіді на третє запитання здобувачі повинні розкрити сучасні можливості криміналістичного дослідження зброї та слідів її застосування.

Відповідь на четверте питання має містити відомості про сучасні проблеми та можливості дослідження зовнішності людини в криміналістиці.

Тема № 3. Становлення та сучасний стан розвитку теорії судової експертизи

Семінарське заняття № 1

Навчальна мета заняття: систематизація та закріплення знань теорії судової експертизи.

Кількість годин: 2 год.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Навчальні питання:

1. Історія, сучасний стан та перспективи розвитку судових експертиз. Теоретичні проблеми визначення предмета та завдань судових експертиз.
2. Наукові підходи щодо об'єктів і класифікації судових експертиз. Дискусійні питання щодо компетентності та компетенції судового експерта.
3. Судові експертизи у змагальному кримінальному процесі.
4. Умови формування достовірного висновку експерта. Залучення експерта під час досудового розслідування.

Додаткові питання:

1. Особливості проведення експертизи в суді.
2. Проблеми присутності експерта під час процесуальних дій.
3. Проблеми визначення процесуального статусу та функцій керівника експертної установи.

Теми для рефератів:

1. В. І. Громов – засновник криміналістичної методики.

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розгляду контрольних питань теми.

В ході підготовки до заняття здобувачі повинні засвоїти поняття історію становлення судових експертиз, основні засади призначення та проведення, судових експертиз.

При підготовці відповіді на друге питання здобувачам слід проаналізувати проблеми участі особи, яка володіє спеціальними знаннями у слідчих (розшукових) діях на основі наукових підходів щодо об'єктів і класифікації судових експертиз

При відповіді на третє запитання здобувачі повинні сформулювати уявлення, щодо судових експертиз у змагальному кримінальному процесі та умови формування достовірного висновку експерта.

При відповіді на четверте запитання необхідно розглянути особливості залучення експерта під час досудового розслідування. Визначити процесуальний статус та функції керівника експертної установи.

Тема № 4. Становлення та сучасний стан експертно-криміналістичного забезпечення кримінального провадження

Семінарське заняття № 1

Навчальна мета заняття: систематизація та закріплення знань щодо становлення та сучасного стану експертно-криміналістичного забезпечення стадії досудового розслідування.

Кількість годин: 2 год.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Навчальні питання:

1. Загальні положення технології (тактики) проведення судових експертиз. Типові експертні ситуації та їх значення.
2. Тактика проведення судової експертизи на досудовому розслідуванні та в суді. Допит експерта.
3. Дослідження, оцінка та перевірка висновку експерта. Проблеми використання висновку експерта в кримінальному провадженні.
4. Значення висновку експерта для кваліфікації злочину. Тактичні прийоми використання експертних висновків під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій.

Додаткові питання:

1. Проблемні питання використання судових експертиз на різних етапах розслідування злочинів..

2. Тактичні прийоми використання експертних висновків під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій.

Теми для рефератів:

1. Напрями використання висновку експерта у кримінальному провадженні.
2. Судові експертизи у структурі тактичних операцій.

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розгляду контрольних питань теми.

В ході підготовки до першого питання здобувачі повинні засвоїти поняття дослідження, оцінки і перевірки висновку експерта.

При підготовці відповіді на друге питання здобувачам слід розглянути проблемні питання у визначенні поняття використання висновку експерта в кримінальному провадженні.

При відповіді на третє запитання здобувачі повинні розкрити значення висновку експерта для кваліфікації злочину.

Відповідь на четверте питання має складатись із висвітлення дискусійних питань оцінки та перевірки слідчим експертного висновку.

Тема № 5. Тактичні та методологічні основи проведення судових експертиз.

Семінарське заняття № 1

Навчальна мета заняття: систематизація та закріплення знань щодо тактичних та методологічних основ проведення судових експертиз.

Кількість годин: 2 год.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Навчальні питання:

1. Гносеологія слідчої ситуації. Компоненти слідчо-експертної ситуації.
2. Класифікація слідчо-експертних ситуацій на етапах підготовки, проведення експертизи та на етапі оцінки та використання висновку експерта.
3. Дослідження, оцінка та перевірка висновку експерта.
4. Проблеми використання висновку експерта в кримінальному провадженні.

Додаткові питання:

1. Дискусійні питання оцінки експертного висновку.
2. Перевірка висновку експерта.

Теми для рефератів:

1. Співвідношення перевірки та оцінки експертного висновку.

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розгляду контрольних питань теми.

В ході підготовки до першого питання здобувачі повинні засвоїти гносеологію слідчої ситуації та компоненти слідчо-експертної ситуації.

При підготовці до відповіді на друге питання необхідно надати класифікацію слідчо-експертних ситуацій на етапах підготовки, проведення експертизи та на етапі оцінки та використання висновку експерта.

Третє питання необхідно побудувати на понятті дослідження, оцінки і перевірки висновку експерта.

Відповідь на четверте питання має складатись із висвітлення дискусійних питань оцінки та перевірки слідчим експертного висновку.

Семінарське заняття № 2

Навчальна мета заняття: систематизація та закріплення знань щодо тактичних та методологічних основ проведення судових експертиз.

Кількість годин: 2 год.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Навчальні питання:

1. Етапи проведення судової експертизи та стадії кожного окремого етапу.
2. Оцінка наукової обґрунтованості висновку експерта. Визначення слідчим компетентності експерта.
3. Перевірка висновку експерта та її процесуальне відображення.
4. Тактика використання судових експертиз на досудовому слідстві.

Додаткові питання:

1. Значення висновку експерта для кваліфікації злочину.

Теми для рефератів:

1. Співвідношення перевірки та оцінки експертного висновку.

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розгляду контрольних питань теми.

В ході підготовки до першого питання здобувачі повинні засвоїти поняття дослідження, оцінки і перевірки висновку експерта.

При підготовці відповіді на друге питання здобувачам слід розглянути проблемні питання оцінки наукової обґрунтованості висновку експерта та визначення слідчим компетентності експерта..

При відповіді на третє запитання здобувачі повинні розкрити алгоритм перевірки висновку експерта та з'ясувати процесуальне відображення висновку експерта.

Відповідь на четверте питання має складатись із висвітлення тактики використання судових експертиз на досудовому слідстві.

Семінарське заняття № 3

Навчальна мета заняття: систематизація та закріплення знань щодо сучасного стану вчення про криміналістичну реєстрацію.

Кількість годин: 2 год.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Навчальні питання:

1. Наукові та правові основи криміналістичної реєстрації та їх розвиток.
2. Криміналістична реєстрація, як система криміналістичних обліків.
3. Цілі криміналістичної реєстрації. Носій інформації та його співвідношення з об'єктом реєстрації.

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розгляду контрольних питань теми.

В ході підготовки до першого питання здобувачі на основі історичного ракурсу повинні засвоїти усі правові та наукові аспекти криміналістичної реєстрації.

При підготовці відповіді на друге питання здобувачам слід розглянути криміналістичну реєстрацію, як систему криміналістичних обліків та проблемні питання, що пов'язані з її використанням на досудовому слідстві.

При відповіді на третє запитання здобувачі повинні розкрити конкретні цілі криміналістичної реєстрації, а також висвітлити наукове співвідношення носія інформації з об'єктом реєстрації.

Семінарське заняття № 4

Навчальна мета заняття: систематизація та закріплення знань щодо сучасного стану вчення про криміналістичну реєстрацію.

Кількість годин: 2 год.

Місце проведення заняття: спеціалізована навчальна аудиторія

Навчальні питання:

1. Потенційно доказове або орієнтуюче значення реєстраційної інформації.
2. Територіальні, тимчасові і цільові межі змісту облікових даних.
3. Організаційні основи, структура і ієрархія криміналістичних обліків.

План проведення заняття

Вступ до заняття полягає в перевірці присутності здобувачів, оголошенні теми, мети та контрольних питань заняття.

Семінарське заняття починається розгляду контрольних питань теми.

В ході підготовки до першого питання здобувачі повинні з'ясувати відмінність доказової та орієнтуючої інформації та визначити їх значення при розкритті та розслідуванні злочинів.

При підготовці наступної відповіді здобувачам слід розглянути питання, щодо градації облікових даних в аспекті їх територіальних, тимчасових і цільових меж.

При відповіді на третє запитання здобувачі повинні розкрити взаємозалежні питання, щодо організаційних основ, структури і ієрархії криміналістичних обліків.

4. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Рекомендована література Основна

1. Криміналістика: криміналістична техніка : навч. посіб. / Р. Л. Степанюк, В. О. Гусєва, В. В. Кікінчук та ін. ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 388 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/37382557-3aef-447b-828e-2dbede15825b/content>.

2. Бахін В. П., Карпов Н. С. Деякі аспекти вивчення практики боротьби зі злочинністю (дані досліджень за 1980-2002 р.). Київ, 2002. 458 с.

3. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Х. : Право, 2016. – Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2018. 952 с.

4. Журавель В. А. Проблеми теорії та методології криміналістичного прогнозування. Харків : Право, 1999. 303 с.

5. Карпов Н. С. Злочинна діяльність : монографія. К. : вид-во Семенко Сергія, 2004. 310 с.

6. Карпов Н. С. Криміналістичні засади вивчення злочинної діяльності : монографія. К. : Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2007. 522 с.

7. Котюк І. І. Теорія судового пізнання : монографія. К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. 435 с.

8. Даньшин М. В. Криміналістика ХХІ століття: місце у системі наукового знання : монографія. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 480 с.

9. Тіщенко В. В. Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів : монографія. Одеса : Фенікс, 2007. 260 с.

10. Шепітько В. Ю. Криміналістична тактика (системно-структурний аналіз) : монографія. Х. : Харків юридичний, 2007. 432 с.

Додаткова

11. Волобуєв А.Ф. Проблеми методики розслідування розкрадань майна в сфері підприємництва : монографія. Харків : Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. 336 с.

12. Журавель В. А. Криміналістичні методики: сучасні наукові концепції : монографія. Х. : Вид. агенція «Апостіль», 2012. 304 с.

13. Лисенко В. В. Криміналістичне забезпечення діяльності податкової міліції (Теорія та практика) : монографія. К. : Логос, 2004. 324 с.

14. Лук'янчиков Є. Д. Методологічні засади інформаційного забезпечення розслідування злочинів : монографія. К. : Нац. акад. внутр. справ України, 2005. 360 с.

15. Малярова В. О. Розслідування злочинів проти моральності у сфері статевих стосунків: теорія та практика : монографія. Харків : Видавництво «Золота миля», 2013. 365 с.

16. Матусовський Г. А. Економічні злочини: криміналістичний аналіз. Х. : Консум, 1999. 480 с.

17. Пиріг І. В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування : монографія. Дніпропетровськ : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ ; Ліра ЛТД, 2015. 432 с.

18. Степанюк Р. Л. Криміналістичне забезпечення розслідування злочинів, вчинених у бюджетній сфері України : монографія ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. А. Ф. Волобуєва. Х. : НікаНова, 2012. 382 с.

19. Чернявський С. С. Фінансове шахрайство: методологічні засади розслідування : монографія. К. : «Хай-Тек Прес», 2010. 624 с.

20. Щур Б. В. Теоретичні основи формування та застосування криміналістичних методик : монографія. Харків : Харків юридичний, 2010. 319 с.

21. Шевчук В. М. Тактичні операції у криміналістиці: теоретичні засади формування та практика реалізації : монографії. Х. : Вид. агенція «Апостіль», 2013. 440 с.

22. Щербаковський М. Г. Проведення та використання судових експертиз у кримінальному провадженні : монографія. Харків : В деле, 2015. 560 с.

23. Криміналістичне дослідження ДНК: технології та можливості. Навчальний посібник / Р. Л. Степанюк, С. І. Перлін, В. В. Кікінчук та ін. Харків : ФОП Панов А. М., 2019. 144 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <https://portal.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Судова влада України <https://court.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>
5. Офіційний сайт МВС України [www.mvs.gov.ua](http://mvs.gov.ua).
6. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України/ URL : <http://mvs.gov.ua>
7. Офіційний веб-сайт Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру України. URL : <http://dndekc.centrmia.gov.ua>
8. Веб-сайт організації «Конгрес криміналістів» URL: <https://crimcongress.com/>.
9. Веб-сайт «International Association of Forensic Sciences» URL: <https://iafs2020.com.au/aboutiafs-2/>
10. Веб-сайт «American Academy of Forensic Sciences – AAFS» URL: www.aafs.org